

Dr. J. Kotyza:

§ 154 v. tr. z. nečiní rozdíl mezi představeným a vyšším.

Nejvyšší vojenský soud uznal dne 29. července 1922 o zmatečné stížnosti vojenského prokurátora v U. proti rozsudku divisiního soudu v U. ze dne 29. III. 1922, č. j. Dtr. 2094/20, jímž obžalovaný pěší Š. T. byl odsouzen pro přečin porušení subordinace dle § 156. v. tr. z. ve smyslu těhož § a § 94 v. tr. z. k tuhému 14 dennímu, 2. posty soštrněnému vězení, po provedeném přelíčení, vyslechnuv náměstka generálního vojenského prokurátora,

za právo:

Zmatečné stížnosti se vyhovuje, rozsudek ve výroku o vině, trestu a trestních ustanoveních se zrušuje a odsuzuje se obžalovaný Š. T. na základě zjištění rozsudku 1. stolice pro zločin porušení subordinace dle §§ 145, 146:c a 154 v. tr. z. ve smyslu § 154 a 92 v. tr. z. k trestu čtyměsíčního žaláře, zostřeného měsíčně jedním postem a současným tvrdým lůžkem, pak samovazbou v 1. a posledním trestním měsíci.

Důvody:

Stěžovatel vytýká rozsudku, že soud chybil, neshledav ve skutku obžalovaného zločin dle § 154 v. tr. z. z důvodů, že tento mluví o útoku na představeného (nikoli na vyššího) mimo službu, jakož i z důvodu dalšího, že služební řád I. část rozlišuje přesně mezi představeným a vyšším.

K odůvodnění této výtky uvedl stěžovatel ve zmatečné stížnosti, že pojem »představený« voj. trestního zákona není totožný s pojmem »představený« ve služebním řádu u § 9.

Pojem »představený« ve vojenském trestním zákoně je prý širší, zahrnuje v sobě i pojem »vyšší« po smyslu § 9 služ. řádu.

Vojenský trestní zákon z roku 1855 mezi těmito dvěma pojmy rozdíl nečinil, to prý zavedl služební řád z roku 1873, kterým ale ustanovení voj. trestního zákona nebyla změněna.

Stěžovatel shledává proto rozsudek zatížený zmatkem dle č. 10 § 358 v. tr. ř.

Stěžovateli dlužno dáti za pravdu.

Trestní předpisy plativší před vydáním vojenského trestního zákoníka z roku 1855 nečinily rozdíl mezi pojmy »představený« a »vyšší«.

To vysvítá ze znění vojenských článků, na nichž vojenský trestní zákon z roku 1855 ve své II. části spočívá, u které i po vyhlášení vojenského trestního zákona na dále vedle tohoto v platnosti ponechány byly, dále také z textu vojenské přísežné formule k voj. článkům připojené.

Kdežto I. článek, pojednávající o subordinaci zná výhradně jen pojem »představený« článek II., jednající o vzpouře, užívá střídavě výrazu představený a vyšší článek XXX. jednající o křádeži

užívá výrazu představený a vyšší (tohoto v závorce) tedy současně obého, článek XXXV, jednající o na cti utrhání, užívá výrazu představený.

V německém jazyku vydaný, na voj. článkách zbudovaný, posud platný vojenský tr. zákonník z roku 1855 užívá při trestních činech proti povinné poslušnosti a úctě vesměs výrazu »Vorgesetzter» (představený) až na § 146/c, v němž užito výrazu dvojznačného »Oberer» (vyšší); při vzpouře užívá výrazu »Oberer» v § 159, »Vorgesetzter a Oberer» v § 160, »Oberer» v § 162, při krádeži odchylně od voj. článků výrazu »Oberer» v § 465:c, při na cti utrhání opět odchylně od voj. článků »Offiziere höherer Ranges» v § 517 a j. v.

Z této kolísavé dikce vojenského trestního zákonníka a vzájemné záměny výrazů v ustanoveních voj. trestního zákonníka a voj. článků k témuž předmětu se vztahujících, pak z textu přísežní formule vojenské z roku 1855 vyplývá nutně, že o dvojznačnosti výrazu představený ve voj. trestním zákoně pro obvod někdejší r. u. armády nemůže býti pochybností přes to, že služební řád z roku 1873 rozlišování mezi pojmem představený a vyšší zavedl a že také text přísežní voj. formule této změně byl přízpůsoben.

Důvodem této změny nebyly však motivy trestně právní, nýbrž politické a mocenské, což také armádním rozkazem ze dne 6. VIII. 1873 projeveno bylo.

Změna tato neznamenalala proto novou úpravu voj. tr. zákona a základních zásad, na nichž tento byl zbudován, což praxí i teorií vždy bylo uznáváno.

Pro čs. armádu není však v projednávaném případě směrodatným předpis služebního řádu, — o který naříkaný rozsudek svůj výrok opřel, — jelikož byl v otázkách vojenské disciplíny a kázně ve vojstě nahražen zatímním kázeňským řádem z roku 1919.

Tento přijal sice rozlišování pojmu představený a vyšší v odstavci 5. a 6. co do funkce, avšak, čo se týče ochrany obou proti útokům se strany nižších neb podřízených postavil v odstavci 15 oba bez rozdílu a stejnou měrou pod tutéž ochranu zákona.

Tím je sporná otázka vyřešena ve smyslu stěžovatelově výslovně a jasně.

Nesprávnou subsumpcí trest. děje pod ustanovení § 156 místo § 154 v. tr. z. zatížil soud rozsudek zmatkem dle č. 10 § 358 v. tr. ř.

Slušelo naříkaný rozsudek ve smyslu § 371/3 v. tr. ř. v pochybené části jakož i ve výroku o trestu a užitém trestním ustanovení zrušiti a ve smyslu bodu 4. cit. § na základě skutečností 1. rozsudkem zjištěných obžalovaného odsouditi pro zločin porušení subordinace podle § 154 v. tr. z.

Přitěžujícím shledáno, že obžalovaný podnikl útok na desátníka P. společně s více spolupachateli, že útok spojen byl s velkým nebezpečím pro tělesnou integritu napadeného, polehčujícím dosavadní zachovalost obžalovaného, a že napadený desátník P. svým chováním k výtržnosti podnět zavedl (č. ř. g-8, 12.)

Naproti tomu nespočívá v poměru obžalovaného k poškozenému P. ani s hlediska § 156 v. tr. z. nic nepolehčujícího, a částečného doznání obžalovaného, jenž toliko připouští, že si na P. přinesl vředu, kdežto vše ostatní vlastně popřel, vinu pouze v míře nepatrně zmírňuje.

Nejsou tedy okolnosti polehčující, ani jakostí ani počtem v převaze, pročež bylo vyměřiti trest v mezích zákonné sazby § 154 v. tr. z. s použitím § 92 v. tr. z. z důvodů služebních a rodinných.

Pokud obhájce ve svých ústních vývodech před nejvyšším vojenským soudem snažil se správnost rozsudku 1. stolice dovésti z toho, že pohnutkou činu byly poměry soukromé a vyprovokování vyšším, dlužno k tomu odkázati že okolnosti tyto nemohou býti směrodatnými pro trestní kvalifikaci činů, nýbrž mohou přijíti v úvahu jenom jako okolnosti polehčující.

Zejména nemůže obhájce pro tento svůj názor dovolávati se císařského rozhodnutí ze 13. VII. 1856 (nařízení býv. vrchního armádního velitelství ze 16. VII. 1856. pres. č. 1364), poněvadž toto zabývajíce se výkladem § 147 v. tr. z. výslovně k tomu poukazuje, že pohnutka činu, zda soukromá či služební, jest v případě porušení subordinace podle cit. § pro právní posuzení činu nerozhodnou a jen po případné udělení milosti v úvahu přijíti může.

Rozhodnutí nejvyššího vojenského soudu ze dne 29. VII. 1922, P 395/22.

Dr. J. Kotyza:

I disciplinární potrestání může míti po rozumu § 6:4 zák. o podmíněném odsouzení ze dne 17. X. 1919, č. 562 Sb. zák. a nař. v zápětí nařízení výkonu trestu podmíněně uloženého, bylo-li vysloveno pro přečin nebo přestupek dle trestního zákona.

Nejvyšší vojenský soud usnesl se v neveřejném sezení dne 19. srpna 1922 o stížnosti vojína Z. R. proti usnesení divisičního soudu v P. ze dne 22. května čj. Dtr 1168/21, jímž nařízen byl podle § 6, čís. 2 zákona ze dne 17. října 1919, č. 562 Sb. zák. a nař. výkon trestu podle rozsudku divisičního soudu v P. ze dne 7. listopadu 1921 čj. Dtr 1168/21/12, jímž Z. R. byl odsouzen pro zločin krádeže, vedle ztráty volebního práva do obcí, do zostřené žaláře dvou měsíců, vyslechnuv generálního vojenského prokurátora:

Stížnost se zamítá jako neodůvodněná.

Důvody:

Uvedeným rozsudkem byl stěžovateli přiznán podmíněný odklad trestu se zkušební dobou dvou let, ježto obžalovaný byl až dosud zachovalý, činu svého litoval, a soud I. stolice měl za to, že trest mu přisouzený bude mu výstrahou pro budoucnost, aby vedl život pořádný.